

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl ve veřejném zasedání 19. ledna 2016 v Plzni v senátě složeném z předsedy JUDr. Pravoslava Poláka a soudců JUDr. Zdeňka Jaroše a Mgr. Marcela Žana t a k t o:

Na podkladě odvolání obviněného T■■■■ N■■■■ se podle § 258 odst. 1 písm. b), d) trestního řádu **ruší** rozsudek Okresního soudu v Rokycanech z 9. června 2015 č. j. 1 T 108/2014-284 a podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu rozhoduje tak, že obviněný

T■■■■ N■■■■,

nar. ■■■■ v ■■■■, osoba samostatně výdělečně činná, trvale bytem v ■■■■
■■■■, zdržující se na adrese ■■■■,

j e v i n e n,

že od 1. do 6. června 2014 v areálu bývalého JZD č. p. ■■■ v ■■■■ nezajistil pro vynesené slepice a křepelky japonské vyváženou krmnou dávku, a pro křepelky ani dost vody, což způsobilo výraznou vyhublost, dehydrataci, atrofii kosterních svalů a absenci potravy v zažívadlech těchto zvířat, a také to, že přeživší slepice a křepelky požíraly uhynulé kusy, které z chovu neodstranil, dále řádně a včas neodstraňoval podestýlku pod chovem, přičemž si musel být vědom, že zanedbáním péče působí uvedeným zvířatům velkou bolest a utrpení, a jelikož po kontrole z 5. června 2014 neučinil žádná opatření k nápravě a v chovu přibýlo uhynulých a apatických zvířat a nedala se vyloučit nákaza přenosná na hrabavou drůbež, nařídila 6. června 2014 Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Plzeňský kraj utratit zbylých 170 slepic a 150 křepelk, což se týž den stalo,

t e d y

týral zvíře zvláště trýznivým způsobem, způsobil takovým činem týranému zvířeti smrt a spáchal takový čin na větším počtu zvířat,

č í m ž s p á c h a l

prečin týrání zvířat podle § 302 odst. 1 písm. a), odst. 2 odst. b), odst. 3 trestního zákoníku

a o d s u z u j e s e

podle § 302 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **patnácti (15) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku se výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **tří (3) let**.

Podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku se mu dále ukládá na **tří (3) roky** trest zákazu činnosti spočívající v zákazu chovat hospodářská zvířata, to jest zvířata ve smyslu § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů.

O d ů v o d n ě n í

Podle shora uvedeného rozhodnutí okresního soudu spáchal T■■■■ N■■■■ přečin týrání zvířat podle § 302 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), odst. 3 trestního zákoníku, a to jednáním, jehož popis takřka ve všem odpovídal výroku tohoto rozsudku odvolacího soudu. Nalézací soud v něm navíc uvedl, že chovaná zvířata neměla krmnou dávku vyváženou po kvalitativní ani kvantitativní stránce, že se 5. června 2014 při kontrole našlo deset uhynulých slepic a padesát křepelk, že obviněný nespolupracoval s Krajskou veterinární správnou Státní veterinární správy pro Plzeňský kraj (dále jen „veterinární správa“) a že tak činil jako chovatel. Dále přesně vymezil hodiny, kdy se 6. června 2014 utrácela dosud žijící zvířata. Obviněnému uložil trest odnětí svobody na patnáct měsíců, jehož výkon podmíněně odložil na tříletou zkušební dobu. Na tři léta obviněnému uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu chovu zvířata.

V zákonné lhůtě se proti právě popsanému rozsudku odvolal obviněný. Nesouhlasil s žádným jeho výrokiem. Opřel se o námitky, které soud druhého stupně rozebere v dalších částech tohoto svého rozhodnutí. S odkazem na ně navrhl, aby ho uvedený soud zprostil obžaloby poté, co by zrušil napadený rozsudek. Odvolací soud měl podle něj své rozhodnutí opřít o § 226 písm. c) trestního řádu, který pamatuje na případ, kdy se stal skutek uvedený v žalobním návrhu, je trestný, ale nespáchal ho obviněný.

Krajský soud v Plzni na podkladě odvolání T■■■■ N■■■■ přezkoumal napadený rozsudek, jakož i řízení, které mu předcházelo. Učinil tak podle § 254 odst. 1 trestního řádu. To znamená, že bral v potaz uplatněné odvolací námitky a že k případným dalším vadám mohl přihlížet jen tehdy, pokud měly vliv na správnost napadeného výroku. Dospěl k následujícím závěrům.

Základní odvolací námitka spočívala v tom, že T■■■■ N■■■■ nebyl odpovědný za shora uvedený chov, protože k němu neměl žádný právní vztah. Odvolatel uvedl, že zvířata patřila ve shora uvedené době společnosti ■■■■■ s. r. o, jejímž statutárním orgánem byl jeho otec, který zemřel ■■■■■. Dále namítl, že v rozhodné době nebyl chovatelem ani ošetřovatelem uvedených zvířat. Poté věnoval pozornost tomu, co správní předpisy rozumějí pod pojmy „ošetřovatel“ a „chovatel“ a jaké povinnosti na ně kladou.

Právě uvedené námitky nemají v dané věci právní význam. V první řadě je třeba uvést, že ve smyslu § 302 trestního zákona může týrat zvířata kdokoli, a tedy nikoli jen ten, komu patří nebo kdo je jejich chovatelem nebo ošetřovatelem. Odvolatel se ale o ně měl postarat z titulu vlastnického práva. Okresní soud v napadeném rozsudku s odkazem na konkrétní důkazy, logicky a přesvědčivě vysvětlil, že obchodní společnost odvolatelova otce byla pouze formálním majitelem chovu, který ve skutečnosti patřil obviněnému. S tímto závěrem se soud plně druhého stupně ztotožňuje. V zájmu stručnosti proto v daném směru odkazuje na přezkoumávané rozhodnutí. Na jiném místě tohoto svého rozsudku ještě poukáže na další okolnosti, které dokládají, že obviněný před úřady záměrně zatajuje své skutečné poměry. Už nyní ale může kvůli závěru o skutečném vlastníkovi zvířat odmítnout odvolací námitku, podle které obviněný svému otci za jeho života s chovem uvedené zvěře pouze pomáhal.

V souvislosti s vlastnictvím zvířat odvolatel dále namítl, že smrtí vlastníka zaniklo, stalo se předmětem dědictví, a proto byl povinen o ně pečovat soud, který měl ve smyslu § 175b občanského soudního řádu dědictví zajistit a určit jeho správce. Podle odvolatele měl do hry vstoupit i obecní úřad, který je ve smyslu zákona na ochranu zvířat proti týrání povinen zajistit potřebnou péči o bezprizorní zvířata.

Obviněný podle své výpovědi věděl o ■■■■■ chovu i o smrti svého otce. Proto je třeba připomenout § 1479 občanského zákoníku. Podle něj vzniká zůstavitelovou smrtí dědické právo. Jak se dědictví vypořádá, je jiná otázka. Nelze ale tvrdit, že majetek zesnulého nepatří nikomu. Ten, kdo ví o zůstavitelově smrti i o svém dědickém právu, musí o příslušné věci pečovat, zejména, jde-li o péči neodkladnou. Dědicové nebo spoludědicové se tedy musejí postarat o zvířata, jež patřila zůstaviteli. Nemohou spoléhat, že do věci v daném směru vstoupí soud nebo obecní úřad. Pokud by se mělo právě rozebírané odvolací námitce přisvědčit, musely by se soudy a obecní úřady starat o zvířata všech zesnulých lidí. Tak tomu není. Obviněný si toho ostatně byl v době činu jistě vědom. Právě rozevíranou námitku totiž uplatnil až v odvolání, které za něj sepsal advokát, zatímco dříve se tím nejen nehájil, ale nedal nic takového najevo ani 5. června 2014, když se na něj podle jeho výpovědi obrátili policisté, aby dal chov do pořádku. Proto je třeba doplnit, že v dané věci nejde o to, co věděli policisté nebo činovníci obce ■■■■■, nýbrž T■■■■ N■■■■. Z téhož důvodu není pro rozhodnutí ve věci důležitá odvolací námitka, podle které se policisté a veterinární správa obraceli pouze do datové schránky společnosti ■■■■■ s. r. o. Pouze na okraj stačí uvést, že žádný ve věci opatřený důkaz nedokládá, že by tehdy policisté nebo veterinární správa věděli o smrti odvolatelova otce.

Podle další odvolací námitky je důležité, že policisté a činovníci obecního úřadu věděli o tom, že se o zvířata nikdo nestará. V této souvislosti obviněný namítl, že policisté měli při kontrole 5. června 2014 zavolat starostu obce ■■■■■, Z■■■■ H■■■■, a ten se měl v případě potřeby obrátit na další obce, konkrétně ■■■■■, aby se zjedнала náprava. Shora už uvedené okolnosti dokládají, že uvedená námitka nemá v dané věci

význam, protože T■■■■ N■■■■ věděl, že je majitelem zvířat, a měl proto povinnost se o ně postarat.

Majitel nemusí o svá zvířata pečovat osobně. Proto je třeba reagovat na odvolací námitky, podle nichž za života odvolatelova otce vše běželo, jak mělo, a podle kterých v chovu pracovali i jiní lidé.

Z výpovědí J■■■ M■■■, V■■■■ B■■■ a M■■■ H■■■ vyplývá, že se o chov staral do konce roku 2013 M■■■ H■■■, do dubna 2014 V■■■■ B■■■ a do 31. května 2014 J■■■ M■■■ (viz listy č. 202, 233 až 235 a 281 spisu). Konec posledně uvedeného období nastal až po smrti odvolatelova otce. Ten nežil v■■■■, a ani tam kvůli péči o zvířata pravidelně nejezdil. Prokazují to především výpovědi právě zmíněných svědků.

Dosud popsané okolnosti jasně dokládají, že obviněný věděl o své povinnosti postarat se nejpozději od 1. června 2014 o zvířata žijící ve shora uvedeném chovu. Plyne to i z faktu, že podle vlastní výpovědi do■■■■ přijel 6. června 2014 poté, co ho předešlého dne policisté vyrozuměli o neutěšené situaci zvířat (viz rubovou stranu listu č. 198 spisu). Vzhledem k tomu, že uvedenou cestu absolvoval, lze odmítnout i jeho odvolací námitku, podle níž neměl na cestu do■■■■ peníze. Právě popsaná odvolatelova lež je také jedním z důkazů o tom, že před úřady tají své skutečné majetkové poměry.

Jak vidno, obviněný věděl, že se od 1. června 2014 nebude o zvířata v■■■■ chovu nikdo starat. Současně neudělal nic, co by tuto situaci odvrátilo. Mohl se obrátit na veterinární správu nebo na obec, případně nabídnout lidem v sousedství odprodej zvířat a podobně. Nic takového ve své výpovědi nepopisoval, takže je jasné, že to neudělal. To odpovídá ostatním důkazům, které o takové jeho případné aktivitě mlčí. Jelikož zvířatům krmení a vodu nedal sám a ani nezajistil nikoho dalšího, kdo by to udělal za něj, musel být srozuměn s tím, že zvířata budou velmi trpět, poněvadž budou bez žrádla a vody. Pokud je pachatel s možným následkem svého jednání srozuměn, jde o nepřímý úmysl. Říká to § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Proto lze odmítnout odvolatelovu námitku, podle níž by mohl nést za daný skutek odpovědnost nejvýše ve smyslu § 303 trestního zákoníku, který pamatuje na zanedbání péče o zvíře z nedbalosti. O nevědomou nedbalost jde tehdy, jestliže pachatel neví, že může způsobit následek předpokládaný trestním zákonem. Pokud se někdo nestará o zvíře, nedá mu najíst, je jasné, že o utrpení zvířete vědět musí. O vědomou nedbalost jde tehdy, pokud pachatel o uvedené možnosti ví, ale bez přiměřených důvodů spoléhá, že nenastane. O tom by se dalo uvažovat, pokud by se obviněný snažil zajistit péči o zvířata, ale nesprávnými a neúčinnými kroky. Odvolací soud už vysvětlil, že obviněný v daném směru neudělal nic.

Obviněný dále namítl, že okresní soud nesprávně vyhodnotil fotografie č. 6, 26 a 31, které zachycují místa, kde pro zvířata bylo krmení i pití. S ohledem na citovaná čísla měl na mysli fotodokumentaci, která je na listech č. 15 až 55 spisu. Na žádném z těchto snímků není krmení, k němuž by se mohla zvířata dostat. Krmení je na nich ve žlábků, do kterého evidentně není přístup z klece, a dále tak nad klecí, tedy opět v místě, kam neměla chovaná zvířata přístup. Snímky dále zachycují zbytek vody v jedné nádrži, a to zase mimo chovný prostor, konkrétně nad ním, jak dokládá snímek č. 25 v právě rozebírané fotodokumentaci. Proto se z uvedené nádrže musela voda přepouštět hadicí do míst, kam měla přístup zvířata. Hladina vody je pod horním ohbím hadice, která vodu z nádrže odváděla, takže tudy nemohla odtékat. To vše odpovídá už popsanému závěru, že se od počátku června 2014 o zvířata nikdo nestaral. V této souvislosti vyznívá v neprospěch obviněného jeho odvolací námitka, podle

kteřé daný chov vyžadoval častý dohled. Na ten zcela jistě nedošlo. Zvířata v chovu byla totiž podvyživená a měla velmi malý obsah vody v těle. Dokládají to protokoly popisující stav těch, která ještě k 6. červnu 2014 žila, i protokoly o pitvách některých z nich (viz zejména protokol na listu č. 155 spisu, který hovoří o silně vyhublých a zakrsklých zvířatech).

Dříve, než se soud druhého stupně dostane ke zbylé odvolací námitce, musí se vrátit k jedné z předešlých. Konkrétně jde o tu, podle níž se v minulosti o chov starali další lidé. Podle napadeného rozsudku obviněný odpovídá za to, že k 5. červnu 2014 zemřelo deset slepic a padesát křepelk. Okresní soud učinil tento závěr, aniž by vzal v potaz dva důležité důkazy. Prvním z nich je zápis z kontroly uskutečněné 5. června 2014. Podle něj byly uvedené mrtvoly v různém stádiu rozkladu (viz listy č. 126 až 131 spisu). Dále jde o výpověď svědka M. S., pracovníka . Ten sice byl na místě až 6. června 2015, ale řekl, že některé mrtvé kusy byly tak rozloženy a vysušené, že musely zemřít asi měsíc před nálezem pozůstatků. Jak už bylo řečeno, T. N. měl faktickou péči o zvířata na starosti od začátku června 2014. Nelze mu tedy klást za vinu smrt zvířat, jejichž mrtvoly se našly 5. června 2014. Tyto kusy mohly zemřít už v době, kdy se o ně měl starat J. M. Obviněnému tudíž nelze klást za vinu smrt zvířat nalezených při prohlídce 5. června 2014. Ve výroku napadeného rozsudku tudíž zbylo 170 slepic a 150 křepelk, které se musely nechat utratit následujícího dne. Je tedy zřejmé, že tehdy ještě žily. Proto nemá význam pro rozhodnutí ve věci odvolatelova námitka, podle které mohla mít smrt zvířat i jiné příčiny, a sice vysoké teploty vzduchu, věk zvířat, výpadky elektrického proudu a útoky potkanů. Uvedená námitka nemá význam také proto, že trestnost činu ve smyslu § 302 odst. 3 trestního zákoníku nastává nejen tehdy, pokud větší počet zvířat zemře, ale pokud se větší počet zvířat určitým způsobem týrá.

Shora uvedené okolnosti dokládají, že chované slepice a křepelky obviněný týral zvlášť trýznivým způsobem a že se toho dopustil nejméně na 170 slepicích a 150 křepelkách. Způsobil tím také chovaným zvířatům smrt. Podle slov J. M. z byla zvířata usmrcena nejen z důvodu, aby se vyloučila případná nákaza (hlavně ptačí chřipka), ale také proto, že byla silně apatická a bylo třeba zkrátit jejich utrpení. Obviněný tedy odpovídá za smrt většího počtu zvířat. Zákon sice neříká, co se rozumí větším počtem, ale v daném případě o takový počet šlo zcela jednoznačně. Bližší výklad totiž vede k tomu, že větším počtem je počet v řádu jednotek, a v daném případě šlo o stovky zvířat.

Shora uvedené okolnosti dokládají, že okresní soud dospěl v napadeném výroku ke správným skutkovým závěrům s několika výjimkami, konkrétně v tom, že T. N. označoval jako ošetřovatele a chovatele, a dále v tom, že mu kladl za vinu smrt deseti slepic a padesáti křepelk, které se našly 5. června 2014. O jeho skutkových závěrech tedy vznikly pochybnosti. Na takovou situaci pamatuje § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu, který soudu druhého stupně ukládá, aby přezkoumávaný rozsudek zrušil. Proto tak Krajský soud v Plzni ve výroku o vině učinil. Pokud to udělá, musí podle § 258 odst. 2 trestního řádu zrušit i všechny na něj navazující výroky. To byl v daném případě výrok o obou výše uvedených trestech. Soud druhého stupně tedy zrušil celý napadený rozsudek.

Z důvodů, které už popsal, rozhodl soud druhého stupně znovu tak, že z výroku napadeného rozsudku vypustil údaje o ošetřovateli a chovateli a o mrtvých kusech nalezených 5. června 2014. K těmto okolnostem nebyly ve spise důkazy. Poté provedl už jen drobné změny spočívající v tom, že popis skutku upravil stylisticky a vypustil z něj údaje o tom, ve kterých hodinách se zvířata 6. června 2014 utrácela. To není z hlediska znaků daného

deliktu důležité. Totéž platí pro údaj z napadeného rozsudku, že krmná dávka pro zvěř nebyla dostatečně kvalitativní ani kvantitativní. Stačí říci, že pachatel nezajistil pro zvířata potřebnou krmnou dávku, a není třeba rozebírat, zda to bylo kvůli jakosti nebo množství žrádla.

Soud druhého stupně znovu rozhodl také o trestu. K němu T■■■■ N■■■■ namítl, že okresní soud nevzal v potaz podstatnou okolnost, a sice že obviněný svému otci za jeho života občas vypomáhal s chovem shora uvedených zvířat. Soud druhého stupně už vysvětlil, že tato námitka neodpovídá skutečnosti a že věc se měla tak, že obviněný svůj vlastnický vztah k danému chovu ve skutečnosti zakrýval. Čím to bylo, vysvětlují doklady na listech č. 218 až 223 a 228 až 231 spisu. Podle nich je obviněný v insolvenci a má mnoho dluhů. Právě proto se snaží zakrývat své skutečné majetkové poměry, aby mu zbývalo více peněz, než kolik mu při běhu insolvenčního řízení legálně zbývá.

Obviněnému v dané věci podle § 302 odst. 3 trestního zákoníku hrozil trest odnětí svobody na jeden rok až pět let. Pachatelům uvedeného deliktu lze ukládat i jiné tresty, a to obecně prospěšné práce, peněžitý trest nebo trest domácího vězení. Peněžitý trest nemá v daném případě smysl, neboť obviněný zakrývá své majetkové poměry, takže by peněžitý trest nemusel být dobytý. V takovém případě se neukládá. Říká to § 68 odst. 6 trestního zákoníku. Trest obecně prospěšných prací se hodí většinou pro pachatele, kteří nectí výsledky cizí práce a potřebují získat pracovní návyky. To v odvolatelově případě neplatí. Trest domácího vězení je také nevhodný, protože nijak nesouvisí s povahou daného deliktu. Proto nemá smysl zakazovat obviněnému volný pohyb. Z toho plyne, že okresní soud správně obviněnému uložil trest odnětí svobody.

Ve výše uvedené sazbě odnětí svobody zvolil okresní soud sankci odpovídající její šestnáctině. To je vzhledem k počtu týraných zvířat velmi mírné. Soud druhého stupně ale nemohl trest zpřísnit. K tomu by bylo ve smyslu § 259 odst. 4 trestního řádu zapotřebí, aby se v neprospěch obviněného odvolal státní zástupce. To se nestalo. Proto odvolací soud trest zopakoval. Totéž platí nejen pro jeho výměru, ale i pro závěr o jeho podmíněném odkladu a o délce zkušební doby. Ta se může podle § 82 odst. 1 trestního zákoníku stanovit na jeden rok až pět let. Okresní soud ji tedy volil v polovině uvedené výměry.

Soud prvního stupně obviněnému správně uložil i trest zákazu činnosti. Panuje zájem na tom, aby odvolatel nevedl další chov podobný tomu, v jakém došlo ke shora uvedenému deliktu. Přesto bylo třeba do výroku o trestu zákazu činnosti zasáhnout. Okresní soud zakázal obviněnému chovat zvířata. Chovatelem zvířat je podle § 3 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona každý, kdo zvíře vlastní nebo drží, případně je pověřen se o ně starat, a to i přechodnou dobu. Trest zákazu činnosti uvedený v napadeném rozsudku by tedy obviněnému bránil mít třeba kočku nebo psa. Tak široce nelze trest zákazu činnosti uložit. Proto soud druhého stupně výrok o trestu zákazu činnosti zrušil podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu, který pamatuje na rozpor některého výroku s trestním zákonem, a zakázal obviněnému chovat hospodářská zvířata, a to tak, jak je vymezuje § 3 odst. 1 písm. c) veterinárního zákona. Podle něj se hospodářskými zvířaty rozumějí zvířata využívaná převážně k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, běžci, králíci, kožešinová zvířata, zvěř ve farmovém chovu, včely a včelstva, ryby a jiní podobní živočichové.

Trest zákazu činnosti lze podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku uložit na jeden rok až deset let. Soud prvního stupně tedy volil sankci nižší než ve čtvrtině sazby. To není

vzhledem k počtu týraných zvířat nepřiměřeně přísné. Proto soud druhého stupně uvedenou výměru ve svém rozhodnutí zopakoval.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí není přípustný další řádný opravný prostředek. Obžalovaný a nejvyšší státní zástupce proti němu mohou podat **dovolání**. Obžalovaný tak může učinit pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká, a uvedený státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku (a to na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce či bez takového návrhu ve prospěch i v neprospěch obžalovaného). Obžalovaný je může podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které by takto neučinil, se za dovolání nepovažuje, byť by tak bylo označeno.

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému směřuje. Rozhoduje o něm Nejvyšší soud České republiky.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 trestního řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá, i čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) trestního řádu, o něž se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Rozsah, v němž se rozhodnutí dovoláním napadá, a důvody dovolání, lze měnit jen po dobu, kdy trvá lhůta k podání dovolání.

V Plzni 19. ledna 2016

JUDr. Pravoslav Polák, v. r.
předseda senátu

Vypracoval: Marcel Žán, v. r.

Za správnost vyhotovení: Eva Šafářová
vypravila: Andrea Benešová